

Kerekasztal-beszélgetés az erdészetigép-fejlesztésről

Quo vadis hazai erdészetigép-gyártás?

Az Agrárkamara és az Országos Erdészeti Egyesület Gépesítési Szakosztálya a hazai erdészetigép-fejlesztésről és -gyártásról szóló szakmai beszélgetésre invitálta a témában érintett ágazati szervezeteket. Az ágazatirányítás, az oktatás, a kutatás-fejlesztés, valamint a gyakorlati erdőgazdálkodás szakértői mellett a gépfejlesztésben és kereskedelemben is jártas szakemberek egyrészt értékelték az erdészeti gépesítés helyzetét, másrészt előremutató javaslatokat, teendőket fogalmaztak meg.

Ma már senki sem vitatja, hogy az erdészeti vállalkozások versenyképességének fenntartása, javítása, valamint a már az ágazatban is tapasztalható munkaerőhiány mind abba az irányba mutatnak, hogy az egyes erdőművelési, erdőhasználati munkák gépesítettségi szintjét, s ezzel a munkavégzés hatékonyságát emelni kell.

Milyen az erdészeti tevékenységek hazai gépesítettsége, milyen trendek figyelhetők meg, milyen körülmények merülnek fel? Milyen a hazai gépgyártás, fejlesztés helyzete, vannak-e hátráltató, ösztönző tényezők? Mi a kereskedők, vállalkozók (géphasználók) tapasztalata az erdészeti gépekkel, különösen a hazai fejlesztésekkel, előállítással kapcsolatban? Mind-ezen kérdésekre kerestek választ a kerekasztal-beszélgetés résztvevői.

A beszélgetés vitaindítójaként *prof. dr. Horváth Béla* (professor emeritus, Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar) a hazai erdészetigép-gyártás múltjáról, jelenéről, valamint a jövőre vonatkozó elképzelésekről tartott előadást, *Szentpéteri Sándor* (főosztályvezető, Agrárminisztérium) a KAP stratégiában szereplő lehetőségekről tájékoztatta a jelenlévőket, *prof. dr. Fenyvesi László* (főtitkár, Mezőgépgyártók Országos Szövetsége, egyetemi tanár) pedig a mezőgépipar és az erdészetigép-gyártás lehetséges kapcsolatát mutatta be.

Amióta létezik a mezőgazdaságigép-gyártás, annak részét képezik az erdészeti gépek is. A 2000-es évek elején még számos gépfejlesztő műhely, gépgyártó üzem létezett az országban, melyek termékköre szervesen kiegészítette a külföldről érkező kínálatot. Mára viszont a hazai erdészetigép-

fejlesztés és az erre épülő gépgyártás mélypontját éli, melynek dr. Horváth Béla professzor szerint számos oka van:

- nem működik a hazai erdészeti gépesítési kutatás-fejlesztés,
- szünetelnek az erdészeti gépek fejlesztésére fordítható pályázati lehetőségek;
- egyes erdészetigép-gyártók teljesen megszűntek, mások profilváltáson estek át, melynek következtében a hazai erdészetigép-gyártás szinte teljesen leállt;
- gyenge a hazai erdészetigép-gyártás marketingje (még a hazai piacokon sem ismertek széles körben, a nemzetközi piacokra pedig egyáltalán nem jutnak ki).

Ugyanakkor, különösen az elmúlt néhány évet tekintve kijelenthetjük, hogy a teljes hazai gyártásról nem mondhatunk le, mivel az nem pótolható minden körülmények között a nemzetközi piacról. A hazai gépgyártás fenntartásához szükséges:

- egy működőképes kutatás-fejlesztési háttér létrejötte (K+F+I csoport), a múltbeli tapasztalatok alapján ugyanis a hazai erdészetigép-gyártás ennek megléte esetén működött eredményesen;
- a gépfejlesztést ösztönző pályázati lehetőségek, melyek az innováció alapját képezik;
- legalább egy vezető erdészetigép-gyártó cég (mely akár mezőgépgyártó is lehet);
- szoros kapcsolat a felhasználói-fejlesztő-gyártói oldalak között;
- az automatizáció és a robotizáció térnyerése;
- a hazai erdészetigép-fejlesztések kapcsolódása a hadiipari fejlesztésekhez (az itt készülő, jó terepjáró képességű motoros alvázak az erdészeti gépeink alapját is képezhetik);
- az erdészetigép-gyártás marketingjének javulása (specifikus online platformok).

Szentpéteri Sándor, az Agrárminisztérium főosztályvezetője elmondta, hogy a Közös Agrárpolitika keretein belül a korábban háromszor nagyobb, mintegy 310 milliárd forint forrás áll az erdészeti ágazat rendelkezésére.

Az erdészeti gépek, technológiák beszerzése az ún. *Verenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for profit)* beavatkozás keretében valósulhatnak meg. E beavatkozás 5 célterülete közül három kimondottan a technologia- és telephelyfejlesztésre, egy pedig digitális fejlesztésre vehető igénybe. A támogatási intenzitás maximális mértéke 65%, összege projektenként 1M euró lehet, a keretösszeg pedig 8-szorosa a VP keretének.

Az új kormányzati struktúrában az erdőgazdálkodás és az elsődleges faipar irányítása egységessé vált. A fenntartható erdőgazdálkodásban és a megújuló nyersanyagra alapuló faiparban rejlő lehetőségeket a főosztályvezető szerint csak a teljes termékpályában gondolkodva, az erdő alapú ipar fogalmának megfelelő értelmezésével lehet megteremteni. A közös ágazati stratégia kidolgozásában a minisztérium jelentős mértékben támaszkodik a szakmai szervezetek véleményére.

A korszerű gépek, technológiák hatékony felhasználásának feltétele a szakképzés megerősítése, melynek érdekében üdvözlendő lenne egy önálló, erdészeti-vadászati-földmérési ismeretekre alapozó szakképzési centrum létrehozása.

Dr. Fenyvesi László, a Mezőgépgyártók Országos Szövetsége (MEGOSZ) főtitkára elmondta, hogy a kormány 1163/2017. (III. 31.) számú határozata a hazai mezőgazdaságigépgyártás Irinyi Terv keretében történő fejlesztési lehetőségeiről szól.

A magyarországi mezőgépgyártás a teljes éves forgalmat, export és import mennyiséget figyelembe véve nettó gépgyártói pozícióban van. A magyar mezőgazdaságigépgyártók termékeiknek több, mint 80%-át külföldön értékesítik. A mezőgépgyártásban helye van az erdészeti gépek gyártásának is.

A hazai mezőgépgyártás több mint kétharmada külföldi tulajdonban van, viszont a fejlesztéseket – szemben például az autógyártással –, magyar mérnökökkel, itthon végzik. A MEGOSZ nem tartja jónak a közvetlen géptámogatásokat, ehelyett teljes technológiák, szolgáltatások fejlesztésére javasolja a hangsúlyt helyezni (pl. biotermék-termelés), mivel ezzel lényegesen nagyobb hozzáadott érték érhető el.

Kiemelten fontos a gépek, eszközök használati értékének vizsgálata, vagyis az, hogy az adott eszköz mennyire alkalmazható adott körülmények között. Ezt korábban a Soproni Egyetem végezte az erdészeti gépek esetében. Ennek hiányában a felhasználók csak a kereskedők által nyújtott információra támaszkodhatnak.

A kerekasztal-beszélgetés során elhangzott, hogy habár az elmúlt mintegy másfél évtizedben az erdészeti vállalkozásoknak volt lehetősége gépfejlesztésre, gépparkjuk jelentős részét idős gépek alkotják. Az erdőgazdálkodásban használt gépek mennyiségben és fejlettségben meg sem közelítik a mezőgazdaság gépesítettségét. Az erdészeti szolgáltatói szektor megerősödéséhez viszont elengedhetetlenek a korszerű gépek, technológiák. A munkaerőhelyzetre is tekintet-

tel létfontosságú a gépesítettség kérdése, mivel a betervezett erdészeti (erdőművelési, fahasználati) munkák elvégzéséhez stabil erdészeti vállalkozói háttér szükséges.

Az oktatás, képzés – a támogatás és gépgyártás, gépfejlesztés mellett – az erdészeti gépesítés sarokköve. *Gyakorlatias, kellő műszaki tudásbéli oktatásra van szükség, mely a géphasználó fejlesztő/gyártó közötti alapvető kommunikációhoz, igények megfogalmazásához, illetve felméréséhez is elengedhetetlen.*

A gépeket üzemeltetni, adott esetben szervizelni kell, melynek optimális feltételei sok esetben nem biztosítottak. Ennek oka csak részben keresendő az oktatási rendszerben, részben viszont az általános munkaerőpiaci helyzet következménye is. *Szükséges lenne a felnőttképzés megerősítésére, továbbképzések szervezésére erdészeti munkák kivitelezésével foglalkozó vállalkozók számára is.*

A mintegy négyórás beszélgetés konklúziójaként megállapíthatjuk, hogy az erdészeti gépgyártásnak van olyan szegmense, ahol a hazai fejlesztésnek, előállításnak van helye és szerepe. Ugyanakkor az erdészeti gépesítés, gépfejlesztés egy összetett feladat, mely a nemzetgazdaság egyéb területeihez ezer szálal kapcsolódik. *Piaci alapon a megvalósításra kicsi az esély, célzott támogatásra és központi szervező erőre van szükség az elmúlt évek trendjének megfordításához.*

Forrás: NAK/OEE Gépesítési Szakosztály

Fotók: IGJ Kft.